

PM 2004 RVI+VII (Dnr 316-1719/2004)

Riktlinjer för förmedling av bostäder vid stadens seniorboende

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Riktlinjer för förmedling av bostäder vid stadens seniorboende godkänns
i enlighet med denna promemoria.

Föredragande borgarråden Teres Lindberg och Margareta Olofsson anför följande.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslöt den 15 december 2003 i ärendet *Boende för stadens äldre, utveckling och omstrukturering* (utl. 2003:147) att ge kommunstyrelsen i uppdrag att besluta om vilka servicehus som ska omvandlas till seniorboende med hyresrätt. I samma ärende gavs Stockholms Stads Bostadsförmedling AB i uppdrag att i samverkan med bostadsbolagen och stadsledningskontoret ta fram riktlinjer för hur förmedlingen av dessa seniorbostäder ska gå till.

Förslaget

Ett förslag har tagits fram av en arbetsgrupp med representanter från bostadsförmedlingen, FB Servicehus, Svenska Bostäder, stadsdelsförvaltningarna Enskede-Årsta och Östermalm samt finansavdelningen, juridiska avdelningen och äldreomsorgsberedningens kansli inom stadsledningskontoret. Förslaget innebär att seniorbostäderna förmedlas av Stockholms Stads Bostadsförmedling till de hushåll där sökanden uppfyller det ålderskrav som fastställs. Att erhålla en seniorbostad genom bostadsförmedlingen kan ske antingen genom att man beviljas förtur av medicinska/sociala skäl eller via den ordinarie bostadskön, med kötiden som urvalsprincip.

De föreslagna riktlinjerna har behandlats av styrelsen för Stockholms Stads Bostadsförmedling som vid sitt sammanträde den 22 mars 2004 beslöt tillstyrka förslaget och överlämna ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Frågan om omvandling av servicehus till seniorboende behandlas parallellt med detta ärende, i separat promemoria till kommunstyrelsen.

Våra synpunkter

Bostadsförmedlingen har sedan flera år förmedlat seniorbostäder åt kommunala och privata hyresvärdar, både inom och utanför Stockholms kommun. Denna erfarenhet och kunskap har legat till grund för det förslag som nu har arbetats fram.

Det är viktigt att riktlinjerna för förmedling av seniorbostäder uppfattas som enkla, överskådliga och rättvisa. Vi menar att föreliggande förslag väl tillgodoser detta. Det är bra att principerna för förmedlingen av seniorbostäder sammanfaller med de

förmedlingsregler som tillämpas i bostadsförmedlingens övriga verksamhet, med undantag för det särskilda ålderskriteriet.

Vi anser att seniorboende med hyresrätt i första hand skall vara en möjlighet för människor som fyllt 65 år eller är äldre. Även förtidspensionärer med funktionsnedsättning kan komma i fråga, och då alltid genom förmedling via förtur i enlighet med den praxis som tillämpas vid förtursförmedling. Bostadsbolagen har som fastighetsägare ansvaret att se till att seniorbostäder i första hand hyrs ut till gruppen 65 år eller äldre. Om det saknas sökanden som efterfrågar seniorbostäder bör bolagen se över olika modeller för att garantera att lägenheterna bibehålls som seniorbostäder. En modell kan vara att hyra ut lägenheterna med korttidskontrakt.

I övrigt instämmer vi i det förslag som arbetsgruppen har tagit fram och som bostadsförmedlingens styrelse har tillstyrkt.

Vi föreslår med hänvisning till vad som ovan anförts att kommunstyrelsen beslutar följande

Riktlinjer för förmedling av bostäder vid stadens seniorboende godkänns i enlighet med denna promemoria.

Stockholm den 30 april 2004

TERES LINDBERG MARGARETA OLOFSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. återremittera ärendet
2. därutöver anföras.

Huvudprincipen för förmedling av stadens seniorbostäder ska vara regler som är tydliga och lätta att förstå för de människor som är intresserade av boendeformen. Det är också mycket angeläget att dra en tydlig gräns mellan seniorbostäder och biståndsbedömda former av äldreboenden.

Vi vänder oss därför mot det omfattande förtursförslaget avseende förmedling av seniorbostäder. En förtursprocess kring sociala eller medicinska skäl riskerar att skapa en prövningsform snarlik den biståndsbedömning som i dag sker för övriga former av äldreboenden. Seniorbostäder får aldrig bli ett slags "servicehus light". En person med starka sociala/medicinska skäl som saknar alternativa möjligheter att lösa sitt bostadsproblem bör biståndsbedömas till en plats på servicehus, inte förtursbedömas till en seniorbostad. Annars är risken stor att seniorbostad blir ett andrahandsalternativ för människor som borde beviljas plats i servicehus, snarare än ett aktivt val för friska pensionärer som vill kunna planera sitt boende på äldre dagar.

Ett omfattande förturssystem riskerar också att sätta kösystemet ur spel. Om alltför många seniorbostäder förmedlas via förtur, minskar incitamenten att ställa sig i kön. Därför måste det bli mycket tydligt att kösystemet är den huvudprincip som gäller för förmedling av seniorbostäder, och att förtursreglerna endast ska praktiseras i vissa speciella fall.

Seniorbostäder inom Stockholms stad ska betraktas som en gemensam resurs. Någon förtur för personer boende i en viss stadsdel bör därför inte finnas. Det måste vara möjligt för människor att söka boenden i andra stadsdelar, exempelvis för att man vill bo nära sina anhöriga.

Det måste också vara möjligt för människor som bor i stadsdelar där inga servicehus omvandlats till seniorbostäder att söka seniorboende på annat håll.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Viviann Gunnarsson* (mp) enligt följande.

Då staden nu genomför en stor omstrukturering av servicehus till seniorbostäder vill vi särskilt betona att seniorbostäderna skall vara öronmärkta just för denna grupp hyresgäster. Omvandlingen skall se till de äldres bästa och inte som ekonomiskt fördelaktigt för staden.

För att värna om beståndet av lägenheterna vill vi dessutom markera att en begränsad bytesrätt skall gälla. Om en tillfällig brist på efterfrågan uppstår kan det finnas möjlighet att hyra ut lägenheterna på korttidskontrakt.

Vi anser att de äldre personer som tidigare fått avslag på att få en servicehuslägenhet, nu skall kunna erbjudas en ny prövning till seniorbostad.

De kriterier bostadsförmedlingen har för att bevilja förtur handlar bl.a. om skäl till att bo i ett visst område. Vi tycker att det är bra om hänsyn tas till närhetsanknytning.

Då kommunallagen föreskriver att likställighetsprincipen råder gällande avgiften för förmedlandet av bostäder vill vi att möjligheter ses över för att förändra detta. En pensionär som lämnar en bostad för att flytta till en seniorbostad bör inte likställas med en person som får sin första bostad. Förmedlingsavgiften på 2000 kr för seniorbostäder, liksom andra lägenheter, bör tas bort helt, eller åtminstone sänkas. Vid förtur är förmedlingen avgiftsbefriad och så borde det vara för de reguljärt förmedlade seniorbostäderna också!

ÄRENDET

Kommunfullmäktige beslöt den 15 december 2003 i ärendet *Boende för stadens äldre, utveckling och omstrukturering* (utl. 2003:147) att ge kommunstyrelsen i uppdrag att besluta om vilka servicehus som ska omvandlas till seniorboende med hyresrätt. I samma ärende gavs Stockholms Stads Bostadsförmedling AB i uppdrag att i samverkan med bostadsbolagen och stadsledningskontoret ta fram riktlinjer för hur förmedlingen av dessa seniorbostäder ska gå till.

Det förslag som har tagits fram innebär att seniorbostäderna förmedlas av Stockholms Stads Bostadsförmedling till de hushåll där sökanden uppfyller det ålderskrav som fastställs. Att erhålla en seniorbostad genom bostadsförmedlingen kan ske antingen genom att man beviljas förtur av medicinska/sociala skäl eller via den ordinarie bostadskön, med kötiden som urvalsprincip.

De föreslagna riktlinjerna har behandlats av styrelsen för Stockholms Stads Bostadsförmedling.

Styrelsen för Stockholms Stads Bostadsförmedling AB beslöt den 22 mars 2004 att tillstyrka de föreslagna förmedlingsreglerna och överlämna ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Särskilt uttalande gjordes av *Teres Lindberg m fl* (s) och *Anita Habel* (v), bilaga.

Ersättnyttrande gjordes av *Caroline Kling* (mp) med instämmande i det särskilda uttalandet av *Teres Lindberg m fl* (s) och *Anita Habel* (v).

Reservation anfördes av *Ann-Christin Kjellman* (fp), bilaga.

Reservation anfördes av *Anita Habel* (v), bilaga.

Särskilt uttalande gjordes av *Anita Habel* (v), bilaga.

Särskilt uttalande gjordes av *Tord Bergstedt* (m), bilaga.

Särskilt uttalande gjordes av *Christina Holmström* (kd), bilaga.

Stockholms Stads Bostadsförmedling AB:s tjänsteutlåtande av den 9 mars 2004 har i huvudsak följande lydelse.

Ärendet beredning

Under hösten 2003 har en arbetsgrupp under ledning av finansavdelningen bland annat arbetat fram ett förslag på hur förmedlingen av seniorbostäderna skall gå till.

I arbetsgruppen har ingått representanter från FB Servicehus, Svenska Bostäder, Enskede-Årsta SDF, Östermalms SDF, Bostadsförmedlingen, finansavdelningen, Juridiska avdelningen samt äldreomsorgsberedningens kansli.

Bostadsförmedlingens förslag till förmedlingsregler för stadens seniorbostäder följer arbetsgruppens förslag med undantag av avsnittet om lokal förtur som lyfts bort med motiveringen att handläggningen av förtur redan tillgodoser de lokala behoven. En särskild regel om lokal förtur skulle således inte tillföra något.

Samråd i detta tjänsteutlåtande har skett med styrgruppen för omvandling av vissa servicehus till seniorboende med hyresrätt.

Utlåtande

Sedan flera år har Bostadsförmedlingen redan förmedlat ett flertal seniorbostäder åt kommunala och privata hyresvärdar både inom och utanför Stockholms kommun. Förmedlingen av dessa lägenheter har följt bostadsförmedlingens ordinarie regler med kötid och ett ålderskrav som i dessa fall varit 55+. Ett fåtal av dessa lägenheter har också använts av Bostadsförmedlingens förtursverksamhet. För de flesta lägenheterna har förmedlingsarbetet fungerat bra. I något fall har det dock varit svårt att finna hyresgäster inom ålderskategorin. Detta har gällt stora, nyproducerade lägenheter med hög hyra i ytterområden.

Bostadsförmedlingen anser att de omvandlade seniorbostäderna i staden kan förmedlas inom ramen för gällande regelverk till bostadssökande som uppnått den ålder som fastställs. De pensionärer med störst behov och anknytning till den stadsdel där lägenheterna är belägna har möjlighet att genom förtur först bli anvisad en seniorbostad. De lägenheter som inte behövs till förtursverksamheten förmedlas sedan efter kötid genom bostadsförmedlingens ordinarie system. För närvarande finns c:a 1800 hushåll i bostadskön som är 65 år eller äldre. För Bostadsförmedlingen är det särskilt viktigt att dessa hushåll som uppfyller ålderskravet och står i kön får möjlighet att anmäla sitt intresse för seniorlägenheterna och därmed använda den kötid man redan har kvalificerat sig för i bostadskön. Alla som har ett svenskt personnummer eller samordningsnummer kan anmäla sig till bostadskön. Det är inte möjligt att inom ramen för bostadskön avgränsa en särskild kö enbart för Stockholmare. Förtursverksamheten däremot bygger på att hushållet skall ha starka skäl och anknytning till området, vilket begränsar möjligheterna för andra hushåll som inte redan bor i Stockholm.

I samband med detta vill Bostadsförmedlingen framhålla vikten av att tillräcklig tid avsätts för information om förmedlingsreglerna för seniorbostäderna, så att de hushåll som är intresserade och inte redan står i bostadskön, får möjlighet att anmäla sig till bostadskön alternativt söka förtur.

Bostadsförmedlingen föreslår följande förmedlingsregler för seniorbostäderna

Regler för förmedling av stadens seniorbostäder

- ? Lägenheterna skall förmedlas till de hushåll där sökanden uppfyller det ålderskrav som fastställs.

Att erhålla en seniorbostad genom bostadsförmedlingen kan ske på två sätt:

1. Genom att beviljas förtur av medicinska/sociala skäl
2. Genom kötid via bostadskön

Förtur

Förtur till seniorbostad kan sökas hos bostadsförmedlingen om det förutom ålderskravet finns särskilt starka sociala/medicinska skäl till annan bostad. Ansökan görs på en särskild blankett. De angivna skälen skall styrkas med intyg. Bedömningen av ansökningarna sker efter samma grunder som övrig förtursprövning.

Tre kriterier skall vara uppfyllda för att förtur skall kunna beviljas:

1. Ett starkt socialt/medicinskt skäl till annan bostad
2. Starkt skäl till att bo i ett visst område/stadsdel
3. Inga alternativa möjligheter att lösa sitt bostadsproblem

Ett exempel på ett hushåll som skulle beviljas förtur är:

Pensionärsparet, Gösta 70 och Britta 65, boende i 2 rok i ett trevånings hyreshus, privat hyresvärd, tre trappor upp i Hässelby sedan 30 år. Framför allt Gösta har fått ledbesvär och problem med de många trapporna. De vill nu ha en annan lägenhet med hiss, helst i samma

stadsdel som de bott i så länge. *Ledbesvären är de medicinska skälen, den långa boendetiden är tillräckligt skäl för att prioriteras till stadsdelen. Alternativen finns inte, då hyresvärden inte har någon intern byteskö eller hushållet i övrigt inte har tillgångar i form av villafastighet eller bostadsrätt för att köpa sig en annan lägenhet. Förtur beviljas därmed.*

Förtursförmedlingen av en seniorlägenhet ska i första hand gå till den person som beviljats förtur och har starka skäl och/eller stark anknytning att bo i den stadsdel där lägenheten är belägen. En pensionär som bott i stadsdelen mer än 10 år har enligt hittillsvarande praxis ansetts ha sådana skäl. Om sådant hushåll inte finns, erbjuds lägenheten till övriga hushåll som beviljats förtur och uppfyller ålderskravet. Förmedlingen genom förtur är avgiftsfri.

Kötid via bostadskön

Ledigänmälda seniorlägenheter som inte behövs till förtursverksamheten läggs in i Bostadsförmedlingens Talsvars/Internetsystem. De bostadssökande som uppfyller ålderskravet har då möjlighet att anmäla sitt intresse för lägenheten. Om man inte klarar knapptelefon eller Internet kan man få hjälp genom Bostadsförmedlingens kundtjänst alternativt på medborgarkontoren. En ny växel och nytt callcentersystem har nyligen installerats, vilket avsevärt ökat telefonservicen och förkortat väntetiderna. Bland annat finns möjligheten att bli uppringd om man inte önskar vänta på att en handläggare blir ledig.

Lägenheten förmedlas sedan till den person som har längst kötid och uppfyller fastighetsägarens krav. En förutsättning för att kunna söka en seniorbostad på detta sätt är att man har en aktiv bostadsanmälan med betald köavgift (för närvarande 325kr/år) hos Stockholms Stads Bostadsförmedling AB. En förmedlingsavgift, för närvarande 2 000kr tas ut vid avslutad förmedling.

Brist på efterfrågan av målgrupp

Om efterfrågan från hushåll som uppfyller ålderskravet saknas, förmedlas lägenheten, efter fastighetsägarens godkännande, som en vanlig hyreslägenhet enligt bostadsförmedlingens vanliga regler.

RESERVATIONER M M

Stockholms Stads Bostadsförmedling AB

Det särskilda uttalandet av Teres Lindberg m fl (s) och Anita Habel (v) är av följande lydelse.

När det gäller reglernas utformning har vi inga specifika invändningar mot dessa. Vi tycker att det är bostadsförmedlingen som skall förmedla lägenheter i staden. Dock finns en del frågetecken som bör tas i beaktande inför kommunstyrelsens beslut.

En diskussion som pågår är huruvida det är lämpligt att fördelningen av seniorbostäder görs genom den reguljära kön då också intressenter boende utanför stadens gränser kan komma i fråga. Vi tar här inte ställning till lämpligheten i detta men vill lyfta fram möjligheterna att enbart förmedla dessa lägenheter via bostadsförmedlingens förtursverksamhet som ett alternativ.

Vi förutsätter också att förtidspensionärer under 65 år med funktionsnedsättningar kan komma i fråga via förtursavdelningen som sökande till seniorbostäder.

Ytterligare ett frågetecken är vad som händer om det inte finns sökande som efterfrågar seniorbostäder. Om dessa förmedlas som en vanlig lägenhet enligt bostadsförmedlingens vanliga regler kommer seniorbostäderna att förvandlas till vanliga hyresrätter och antalet seniorbostäder sjunker med åren. Denna fråga bör tas med vid avtalsskrivning med den fastighetsägare som tillhandahåller seniorbostäder. Detta för att säkerställa att seniorbostäder kvarstår som sådana efter exempelvis en "vanlig uthyrning".

Reservationen av Ann-Christin Kjellman (fp) är av följande lydelse.

Jag reserverar mig mot beslutet då jag yrkade

att avslå VD:s förslag till beslut och

att följande förslag till förmedlingsregler för stadens seniorbostäder överlämnas till kommunstyrelsen:

Regler för förmedling av stadens seniorbostäder

- ? Lägenheterna ska förmedlas till de hushåll där sökanden uppfyller det ålderskrav som fastställts.
- ? Seniorbostad erhålles baserat på kötid i en särskild bostadskö för seniorbostäder.
- ? Förtur till seniorbostad kan beviljas i enskilda fall, då synnerliga skäl föreligger (se nedan)

En särskild kö för seniorbostäder

En ny kö för seniorbostäder ska inrättas. Kriteriet för att ställa sig i kön är att personen har uppnått en ålder av 65 år. Tidigare kötid i bostadsförmedlingens allmänna kö ska inte kunna tillgodoräknas i den nya kön till seniorbostäder.

Staden som en gemensam resurs

Stadens seniorbostäder betraktas som en gemensam resurs för hela Stockholm. Bostäder ska förmedlas över hela staden till sökanden från samtliga stadsdelar. Någon allmän förtur för boende i den egna stadsdelen ska inte förekomma.

Förtur då synnerliga skäl föreligger

I vissa enskilda fall, då synnerliga skäl föreligger, kan en person beviljas förtur till seniorbostad. Bedömningen av ansökningarna sker efter samma grunder som övrig förtursprövning. För att en person ska beviljas förtur ska synnerliga medicinska eller sociala skäl föreligga. Förtur bör endast förekomma i undantagsfall.

Förmedling via bostadsförmedlingen

Ledigannmälda seniorlägenheter läggs in i en särskild kö för seniorlägenheter i Bostadsförmedlingens Talsvars/Internetsystem. De bostadssökande som uppfyller ålderskravet har då möjlighet att anmäla sitt intresse för lägenheten. Om man inte klarar knapptelefon eller Internet kan man få hjälp genom Bostadsförmedlingens kundtjänst alternativt på medborgarkontoren. En ny växel och nytt callcentersystem har nyligen installerats, vilket avsevärt ökat telefonservicen och förkortat väntetiderna. Bland annat finns möjligheten att bli uppringd om man inte önskar vänta på att en handläggare blir ledig.

Lägenheten förmedlas sedan till den person som har längst kötid och uppfyller fastighetsägarens krav. En förutsättning för att kunna söka en seniorbostad på detta sätt är att man har en aktiv bostadsanmälan med betald köavgift (för närvarande 325kr/år) hos Stockholms Stads Bostadsförmedling AB. En förmedlingsavgift, för närvarande 2 000 kr tas ut vid avslutad förmedling, samt

att därutöver anföra följande

Huvudprincipen för förmedling av stadens seniorbostäder ska vara regler som är tydliga och lätta att förstå för de människor som är intresserade av boendeformen. Det är också mycket angeläget att dra en tydlig gräns mellan seniorbostäder och biståndsbedömda former av äldreboenden.

Risker med omfattande förturer

Vi vänder oss därför mot det omfattande förtursförslaget avseende förmedling av seniorbostäder. Riskerna med omfattande förtursregler är flera.

För det första riskerar en omfattande förtursprocess kring sociala eller medicinska skäl att skapa en prövningsform snarlik den biståndsbedömning som i dag sker för övriga former av äldreboenden. Seniorbostäder får aldrig bli ett slags "servicehus light". En person med starka sociala/medicinska skäl som saknar alternativa möjligheter att lösa sitt bostadsproblem bör biståndsbedömas till en plats på servicehus, inte förtursbedömas till en seniorbostad. Annars är risken stor att seniorbostad blir ett andrahandsalternativ för människor som borde beviljas plats i servicehus, snarare än ett aktivt val för friska pensionärer som vill kunna planera sitt boende på äldre dagar.

För det andra riskerar ett omfattande förturssystem att sätta kösystemet ur spel. Om alltför många seniorbostäder förmedlas via förtur, minskar incitamenten att ställa sig i kön. Därför måste det bli mycket tydligt att kösystemet är den huvudprincip som gäller för förmedling av seniorbostäder, och att förtursreglerna endast ska praktiseras i vissa speciella fall.

Ytterligare en risk med förturer i stor omfattning är att ett mycket begränsat antal seniorbostäder i så fall förmedlas via kön. Detta minskar möjligheten för friska pensionärer utan större kapitaltillgångar att få seniorbostad, något som efterlysts av såväl enskilda pensionärer som pensionärsorganisationer. Istället blir då möjligheten till ett seniorboende för friska pensionärer i hög grad förbehållet dem som har råd att köpa sig ett seniorboende med bostadsrätt. Ett rakt och enkelt kösystem till seniorbostäder är också en ekonomisk rättvisefråga.

Stadens seniorbostäder som en gemensam resurs

Folkpartiet har i alla övriga former av särskilda boenden för äldre drivit linjen att samtliga boenden inom Stockholms stad ska betraktas som en gemensam resurs. Detta gäller även seniorbostäder. Någon förtur för personer boende i en viss stadsdel bör inte finnas. Det måste vara möjligt för människor att söka boenden i andra stadsdelar, exempelvis för att man vill bo nära sina anhöriga.

Att stadens seniorbostäder skall betraktas som en gemensam resurs, är viktigt för principen om likställighet bland kommunens medborgare. Med det förslag som föreligger för omvandling av vissa servicehus till seniorbostäder, skulle åtta av stadens stadsdelar få seniorbostäder, och tio vara utan. Lokal förtur skulle i så fall innebära att ingen boende söder om slussen, undantaget Älvsjö och Skärholmen, skulle kunna få förtur till seniorbostad. Detta är fullständigt oförenligt med principen om kommunal likabehandling av medborgarna.

Brist på efterfrågan av målgrupp

Vi vänder oss också emot förslaget att seniorlägenheter skall förmedlas till andra målgrupper, om brist på efterfrågan skulle uppstå bland stadens seniorer. Omvandlingen av vissa servicehus till seniorlägenheter måste bygga på efterfrågan bland Stockholms äldre – inte på stadsdelarnas behov av besparingar. Någon omvandling bör därför inte ske i sådan omfattning att utbudet kraftigt överstiger efterfrågan. Därmed faller också behovet av att överlåta vissa bostäder till andra målgrupper. Behovet av olika typer av bostäder för äldre människor är fortfarande stort, och det är principiellt viktigt att stadens äldre inte känner att de hus som en gång byggts för dem inte permanent omvandlas till bostäder för helt andra grupper.

Reservationen av Anita Habel (v) är av följande lydelse.

Jag reserverar mig mot beslutet då jag yrkade att styrelsen skulle besluta

att pensionärer under 65 år med funktionsnedsättningar kan komma i fråga som sökande till seniorbostäder och
att dessa bostäder då förmedlas av förtursavdelningen

Det särskilda uttalandet av Anita Habel (v) är av följande lydelse.

Från pensionärsorganisationernas sida har uttalats oro för den ekonomiska belastning förmedlingsavgiften å 2000 kr kommer att innebära för pensionärer med låg inkomst. Vänsterpartiet reserverade sig i SSBAB mot beslutet att höja förmedlingsavgiften från 1200 kr till 2000 kr, just med tanke på låginkomsthushållen.

Pensionärer är inte någon inkomstmässigt sett homogen grupp. Det är emellertid viktigt att framhålla, att pensionärer med mycket låg inkomst skall ha möjligheter att ansöka om seniorboende via förtursavdelningen. Förtursavdelningens förmedling är avgiftsfri.

Det särskilda uttalandet av Tord Bergstedt (m) är av följande lydelse.

Det är olyckligt att bostadsförmedlingen i samband med införandet av seniorboendena i förlängningen tvingas ta över hanteringen av sociala och medicinska bedömningar. Detta strider mot principen om ett enkelt och överskådligt system för de bostäder som förmedlas i bostadsförmedlingens regi. När formen för seniorbostäder har genomförts av den politiska majoriteten i Stadshuset och det beslutats ankomma på bostadsförmedlingen att hantera frågorna har jag dock inga specifika invändningar mot reglernas utformning.

Det särskilda uttalandet av Christina Holmström (kd) är av följande lydelse.

Stockholms stads boenden för äldre står inför en ny period av omvandling. Under den förra mandatperioden skedde en kraftig satsning på boenden med heldygnsomsorg, där över 500 nya platser tillskapades. Nu är det dags att ta nästa steg för en ökad mångfald i boendet, genom en omvandling av vissa servicehus till seniorbostäder.

Omvandlingen får däremot aldrig motiveras av ett besparingsbehov i stadsdelarna, där människor med behov av boende i servicehus eller av vårdboende plötsligt ska klara sig i egna seniorbostäder. Inte desto mindre innebär tillkomsten av seniorlägenheter att många äldre kan uppleva en ökad trygghet genom att bo tillsammans med andra äldre och att de får en modern och anpassad lägenhet där åldrandet inte automatiskt leder till problem.

Kraven för att få plats i servicehus har gradvis skärpts de senaste åren. Oro, ensamhet och krämpor anses av biståndsbedömarna ofta inte vara tillräckliga skäl för att bevilja servicehusboende. Svaret blir att de äldre kan få bistånd i hemmet, vilket delvis är riktigt. Men ensamheten i sig kan leda till ett större vårdbehov, och därmed högre kostnader för samhället. Det visar sig också att det i staden görs olika bedömningar när det gäller graden av isolering för att en person ska bedömas vara i behov av servicehusboende. Tillkomsten av seniorlägenheter får alltså inte vara svaret på behovet av plats i servicehus. Därför bör en generösare biståndsbedömning kunna göras åtminstone för dem som är över 85 år.

Socialstyrelsen har i en undersökning visat att äldreomsorgen genomgår en kraftig omställning. Kommunernas neddragning av platserna i äldreboenden, för att i första hand vårda äldre hemma, ökar osäkerheten hos de äldre och deras anhöriga riskerar att fara illa. Dessutom medför utvecklingen att trycket ökar på andra delar av vård- och omsorgssystemet, framför allt hemtjänsten men även på sjukhus och primärvården.

Stockholms stads utredning pekar också på att antalet äldre människor under en 15-årsperiod kommer att vara lägre än i dag, sett över hela staden. I viss mån rör sig detta dock om ett innerstadsfenomen. I många stadsdelar, framför allt i stadens västra delar, ökar istället behovet. Den ökade tillgången på platser i särskilda boenden är också ett tidsbegränsat fenomen. Inom 20 år vänder behovskurvorna kraftigt uppåt, ett faktum som man redan nu bör observera och ha beredskap för.